

Frei Tamás - Detroit üzenete

2013 december 08. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

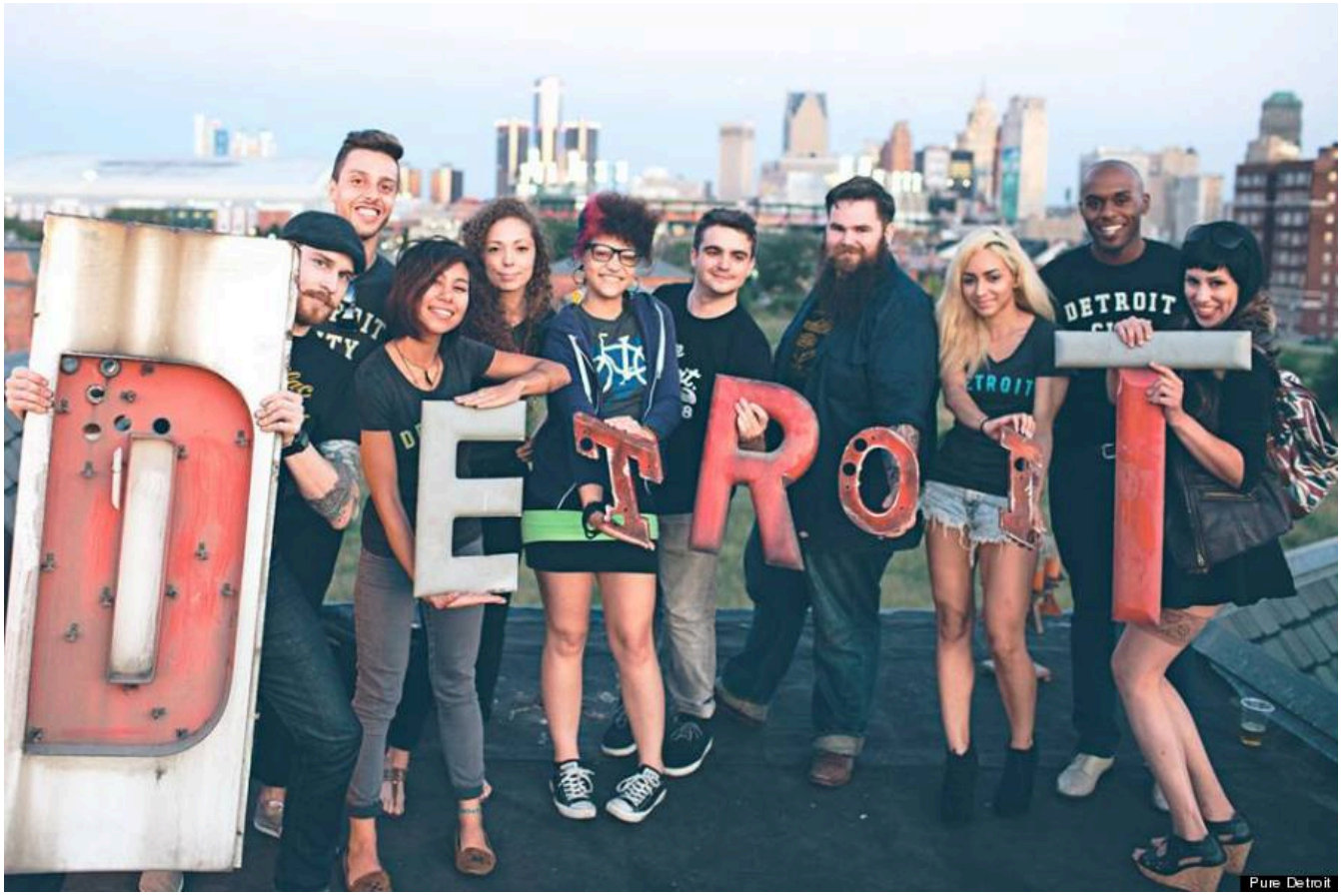
Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Álljunk meg egy pillanatra Detroit cs?djénél. Hogy miképp is történt. És üzen-e nekünk, magyaroknak ez bármit is.

Ha egyáltalán hallották a keddi bejelentést, akkor sem hiszem, hogy felzaklatta önöket a hír. F?leg, hogy az ördög ezúttal is a részletekben rejlik. Mélyebbre ásva derül csak ki igazán a jöv?, olvasható ki bel?le egy olyan

lehetséges forgatókönyv, amely az alkalmazkodni képtelen gazdasági egységeket fenyegeti a mai mobil és globális világban. A gazdasági teljesítményét tekintve körülbelül magyarországnyi amerikai városra, Detroitra ezen a héten 18 milliárd dollárnyi adósság omlott rá (Magyarország tavalyi összterméke 220 milliárd dollár volt, Detroité 200 milliárd).

Ebben a történetben valószín?leg az a leginkább tanulságos, hogy a „vadkapitalista” Amerikában miképp is kezelnek egy ilyen helyzetet. Hogyan állítják fel a prioritásokat, ki számít, és ki nem. Hogyan szedik össze a hiányzó pénzt. Kin spórolnak, kit préselnek, különadóztatnak, faragnak, kit?l vonnak el. Akik sok tekintetben laboratóriumnak tekintik Amerikát, azok f?képp nem is a vadkapitalizmust, hanem a kend?zetlen nyíltságot kedvelik benne. A logikát. Hogy bármennyire próbálja ott is a politika és a lobbiérdekek maszatolása elleplezni dolgokat, a végén (?k azt mondják, a „nap végén” – end of the day) mégis mindig minden kiderül. Mert van az a pillanat, amikor már nem lehet tovább mismásolni.

És ebb?l akár mi, magyarok is tanulhatunk.

Detroitban hasonló folyamatok játszódtak le az elmúlt években, mint a világ sok más, válság sújtotta övezetében. Az emelked? munkanélküliség és a csökken? beruházások elkergették a fiatalokat (pár év alatt 700 ezren költöztek el Detroitból és környékér?l, a világ autógyártásának egyik fellegvárából). Növekedett a b?nözés, de a deficittel küzd? város mégsem tudta megemelni – vagy nem jött rá, hogy meg kellene – a rendfenntartásra költött összegeket. Ahogy a rend?rség alulmaradt, úgy lett egyre „rosszabb környék” mind több kerület a városban. A spórolás keretében csökkentették a közútfenntartásra és általában a karbantartásokra költött összegeket. Rozsdásodni kezdett a város, ahogy Detroitban mondják. Ez megint csak elkergetett sokakat, és visszatartott a beruházásoktól másokat. Múlt héten – els?re hihetetlenül hangzik, tudom – a közvilágítás fele már nem m?ködött ebben a hatalmas amerikai városban, mert a cs?d felé közeledve a polgármesteri hivatal nem tudta kifizetni a villanyszámlát.

És közeledve a katasztrófához egymásnak estek azok, akik zsebéb?l ki lehet vagy ki kellene venni a hiányzó 18 milliárdot. A fiatalok, vagyis az aktív adófizet?k menekülését látva, a polgármester els? körben a nyugdíjasokon akarta leverni az ügyet. A gazdasági teljesítményét tekintve egykor Amerika negyedik leger?sebb városából a 18. helyre visszacsúszó Detroitban azt javasolta, hogy 84 százalékkal csökkentsék a nyugdíjakat. Az átlagos 19 ezer dollárról vegyék vissza évi háromezerre (havi körülbelül 65 ezer forintra). Tüntetések, tiltakozások kezd?dtek, és

politikai okokból persze nem tették meg. Maradt a lassú lecsúszás, a fiatalok elvándorlása, az egyre hepehupásabb utak, a csökken? beruházások, a lekapcsolt utcai közvilágítás, a növekv? b?nözés, és a végén, most kedden, a cs?d.

Itt tart Detroit.

Frei Tamás - metropol.hu

Kapcsolódó anyagok:

- Obama aláírta az államcs?d veszélyét elhárító törvényt
- Visszavonták a részleges államcs?d-besorolást
- A kértnél nagyobb megtakarítást ajánl Görögország

Ajánló